

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO – KL. VI

OCENĘ CELUJĄCĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe
- ogląda widowiska teatralne dla dzieci i młodzieży oraz potrafi o nich opowiedzieć kolegom i tym samym zachęcić ich do samodzielnego poszerzania wiedzy
- twórczo i samodzielnie rozwija uzdolnienia i zainteresowania
- uczestniczy w konkursach literackich, recytatorskich, ortograficznych na etapie szkolnym i pozaszkolnym, osiągając w nich sukcesy
- tworzone przez niego formy wypowiedzi są bezbłędne pod względem stylistyczno-językowym
- posiada zasób słownictwa bogatszy od rówieśników
- biegle i bezbłędnie odróżnia i nazywa poznane części mowy i zdania
- biegle rozpoznaje i nazywa cechy głosek
- proponuje rozwiązania oryginalne
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. praca w kole polonistycznym)

OCENĘ BARDZO DOBRĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturalne

- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne
- bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na jego swobodne analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów
- doskonale potrafi posługiwać się takimi formami wypowiedzi jak: opis dzieła sztuki, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej; sprawozdanie z lektury, filmu, audycji, widowiska teatralnego
- w charakterystyce wykorzystuje wyrazy nazywające cechy charakteru, usposobienia, umysłowości. Unika powtórzeń, stosuje synonimy, wyszukuje indywidualne cechy postaci i je nazywa
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie posługuje się nim
- stosuje w wypowiedziach frazeologizmy w celu osiągnięcia doskonałości wypowiedzi; doбира wyrazy najtrafniejsze, precyzuje ich znaczenie, uściśla znaczenie wyrazów wieloznacznych
- analizuje utwory poetyckie; dokonuje ich interpretacji
- świadomie przekształca tekst ciągły na dialog, niosący określone informacje
- ten sam tekst potrafi przedstawić w formie opisu, streszczenia, opowiadania
- w sposób świadczący o gruntownej znajomości utworu redaguje list do postaci literackiej
- wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim; rozróżnia fabułę, akcję, wątek; określa motywację postępowania bohatera; dostrzega różne typy narracji w utworach epickich

- rozpoznaje gatunki epickie, podaje ich charakterystyczne cechy
- biegle posługuje się różnymi źródłami wiedzy (np. słownikami, encyklopediami); samodzielnie wyszukuje informacje na podany temat, segreguje je i porządkuje

Gramatyka i ortografia

- odróżnia osobowe formy czasowników od nieosobowych, określa ich funkcje składniowe
- dokonuje przekształcenia zdania w stronie czynnej na bierną
- wskazuje czasowniki w stronie zwrotnej
- wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę i funkcję w zdaniu
- biegle stopniuje przymiotniki i przysłówki; określa rodzaj stopniowania
- poprawnie pisze partykułę „nie” z różnymi częściami mowy
- rozpoznaje typy liczebników, określa ich funkcję w zdaniu
- stosuje z zdaniu rzeczowników w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, okolicznika, przydawki)
- rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym
- przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy
- poprawnie stosuje zasady pisowni wielką i małą literą
- poprawnie stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych współrzędnie i podrzędnie
- poprawnie zapisuje wyrazy z trudnościami z „rz”, „ż”, „ó”, „u”, „h”, „ch”

OCENĘ DOBRĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturalne

- czyta poprawnie tekst stosując zasady prawidłowego akcentowania i intonacji
- wypowiedzi ustne i pisemne zawierają nieliczne błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne
- samodzielnie poprawia własne błędy
- wypowiada się w takich formach jak: opowiadanie twórcze z dialogiem, list do postaci literackiej, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci; sprawozdanie z filmu, spektaklu teatralnego, przeczytanej lektury; opis dzieła sztuki
- znajomość tekstu literackiego pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego
- poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy; na podstawie planu komponuje wypowiedź pisemną
- potrafi wskazać w wierszu poznane środki stylistyczne; omawia budowę wiersza
- potrafi samodzielnie wymienić gatunki powieści
- poprawnie redaguje dialog
- samodzielnie sporządza plan zdarzeń w lekturze
- zna formę listu prywatnego oraz urzędowego i podejmuje próbę napisania takiz

Gramatyka i ortografia

- tworzy osobowe i nieosobowe formy czasowników
- odróżnia zdania w stronie czynnej, biernej i zwrotnej
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki
- rozpoznaje rodzaje zaimków

- podaje przykłady różnych typów liczebników
- na konkretnych przykładach omawia rodzaje orzeczeń i podmiotów
- wyróżnia w zdaniu związki wyrazowe i nazywa je
- wskazuje w zdaniu przydawkę, dopełnienie, okolicznik
- buduje zdania złożone
- odróżnia zdanie złożone współrzędnie od nadrzędnego
- od podanych wyrazów podstawowych tworzy wyrazy pochodne
- poprawnie stosuje zasadę pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy
- poprawnie zapisuje wyrazy z trudnościami z „rz”, „ż”, „ó”, „u”

OCENĘ DOSTATECZNĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturalne

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych zwykle przestrzega zasad poprawności w zakresie budowy zdań; stosowania poznanego słownictwa i ortografii
- w miarę samodzielnie wypowiada się w takich formach jak: opowiadanie twórcze i odtwórcze, streszczenie, opis, charakterystyka postaci; sprawozdanie; list
- technika głośnego i cichego czytania pozwala mu na zrozumienie tekstu
- potrafi wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze epickim; wskazuje narratora
- odróżnia osobę mówiącą w wierszu od adresata wypowiedzi
- poprawnie redaguje plan szczegółowy
- przy pomocy nauczyciela poprawia popełnione błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne
- gromadzi słownictwo na określony temat

Gramatyka i ortografia

- wyróżnia w zdaniu czasowniki w formie osobowej i nieosobowej
- określa funkcję czasowników w zdaniu
- na prostych przykładach omawia budowę zdań w stronie czynnej, biernej; wskazuje czasowniki w stronie zwrotnej
- rozpoznaje w zdaniach przymiotniki, liczebniki, zaimki, przysłówki; potrafi wskazać ich związek z wyrazem określanym
- stopniuje przymiotniki
- tworzy wyrażenia przyimkowe
- nazywa części zdania (na prostych przykładach)
- tworzy zdania złożone z podanych par zdań pojedynczych
- wśród podanych zdań złożonych rozpoznaje zdanie złożone podrzędnie i współrzędnie
- stosuje w swoich wypowiedziach znane zasady ortograficzne i interpunkcyjne

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturalne

- zna lektury obowiązkowe we wskazanym przez nauczyciela fragmencie
- technika głośnego i cichego czytania pozwala na rozumienie tekstu
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym
- rozumie różnicę pomiędzy światem przedstawionym w utworze literackim a światem rzeczywistym
- wyodrębnia główne postacie literackie
- łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów
- poprawnie sporządza plan rozmowy
- rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu
- błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekraczają wartości prac i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie
- opanował umiejętność redagowania planu wydarzeń
- zna kompozycję i układ listu

Gramatyka i ortografia

- rozpoznaje części mowy i zdania (na prostych przykładach)
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego
- łączy wyrazy w zespoły składniowe
- zestawia pary wyrazów (wyraz podstawowy-wyraz pochodny)
- zna podstawowe zasady ortograficzne
- odmienia rzeczownik i przymiotniki przez przypadki
- rozpoznaje zdanie i równoważniki zdania
- wskazuje podmiot i orzeczenie

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ:

Otrzymuje uczeń, który:

- nie zna lektur obowiązkowych we wskazanym przez nauczyciela fragmencie
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania pozwalającej mu na rozumienie tekstu
- nie wyodrębnia elementów świata przedstawionego
- nie opanował umiejętności redagowania planu wydarzeń
- nie rozumie tekstu epickiego po cichym przeczytaniu
- nie łączy tytułów utworów z nazwiskami autorów
- błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych przekraczają wartość pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie
- przy pomocy nauczyciela nie rozróżnia części mowy i zdania
- nie odmienia rzeczownika i przymiotnika przez przypadki
- nie rozpoznaje zdania i równoważnika zdania
- nie rozróżnia zdania pojedynczego i złożonego
- nie wskazuje podmiotu i orzeczenia
- zna podstawowych zasad ortograficznych

Formy i metody oceniania: sprawdzian, kartkówka, zadanie klasowe, dyktando, ocena pracy domowej, wypowiedź pisemna, odpowiedź ustna, ocena bieżących efektów pracy ucznia podczas lekcji

